

**Козуліна О.В**

## **МЕТОДИ ОЦІНКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЛЮДИНИ-ОПЕРАТОРА**

Як відомо, будь-який вид діяльності людини породжує виникнення різноманітних видів небезпек. Найбільша кількість небезпек виникає, в першу чергу, у процесі трудової діяльності. Це обумовлено двома причинами: перша - увесь проміжок активного часу протягом доби людина займається трудовою діяльністю (робота, навчання, спорт, активний відпочинок), тобто підвищується імовірність прояву небезпек; друга - виробничі процеси, в яких здійснюється перетворення речовин, енергії та інформації і виникають основні техногенні небезпеки [1].

В сучасному житті професія оператора набула стрімкого поширення, тому актуальними стають питання визначення фізіологічних змін при професійних та навчальних розумових навантаженнях у людини-оператора, зокрема - у операторів систем стеження. Надійність людини-оператора залежить від професійної придатності, володіння професійними знаннями, тренуваності, стійкості до стресів, психофізіологічного стану і морально-психологічних якостей [2].

Функціональний стан - це інтегральний комплекс фізіологічних функцій і якостей людини, які забезпечують ефективне виконання професійної роботи при певному рівні фізіологічних витрат організму. До основних функціональних станів, котрі досліджуються останнім часом, належать втомленість, стани монотонії, напруженість, стрес, а також стани активації та рівні бадьорості.

Розроблено велику кількість психологічних методів і психодіагностичних програм, інструментальних методів оцінки функціонального стану людини [3]. Виникає проблема підбора адекватних методик досліджень, а також по окремих фізіологічних показниках неможливо оцінити в цілому функціональний стан людини. Вирішити цю проблему можна використовуючи для оцінки функціонального стану людини-оператора методи рефлексодігностики (інтегральні й диференціальні). Отримані таким чином результати дозволяють дати інтегральну характеристику стану досліджуваного.

Отже, використання методів оцінки функціонального стану людини-оператора у процесі життя та діяльності дозволить попередити реалізацію небезпек та появу травматизму, підвищити рівень безпеки життєдіяльності людини.

### **Література:**

1. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – Суми: Видавництво “Університетська книга”, 1999. - 301 с.
  2. Леонова А.Б. Психодіагностика функціональних состояний человека. – М.: Изд-во Моск. ун-та. 1984 - 213 с.
  3. Предвечный Г.П., Шерковина Ю.А. Социальная психология. – М.; Изд-во Полит. литература, 1975. -319 с.
-

---

Робота виконана під керівництвом доцента кафедри ОПС та С Лис Ю. С.